

Diaconaat: samen werken aan Barmhartigheid, Gerechtigheid & Duurzaamheid.

1. Bijbelse motivatie

Diaconie is afgeleid van het Griekse diaconie en betekent “dienst”. Dienen is een Bijbels uitgangspunt waarop in het Koninkrijk van God met elkaar omgegaan wordt. Jezus kwam om te dienen (joh. 13) en vraagt dit ook van zijn volgers (vs 14 en 15): *“Als ik, jullie Heer en jullie meester je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen. Ik heb een voorbeeld gegeven, wat ik voor jullie gedaan heb, moeten jullie ook doen”*. **Dienen en zorgen voor** zijn goede Bijbelse uitgangspunten voor ons diaconaat.

2. Breedte van het diaconaat

Mattheüs 25: 34 -40 liegt er niet om en is van eeuwigheidswaarde: *“Kom gezegende kinderen van mijn Vader, U mag het Koninkrijk binnengaan... Want Ik had honger en u hebt Mij te eten gegeven. Ik had dorst en u gaf Mij te drinken. Ik was een vreemdeling en u hebt Mij in uw huis uitgenodigd. Ik had niets om aan te trekken en u had Mij kleren gegeven. Ik was ziek en u hebt Mij opgezocht. Ik zat in de gevangenis en u bent bij Mij geweest.Toen u dit voor één van mijn minste broeders hebt gedaan, deed u het voor Mij*. Dit is geen vrijblijvende opdracht. Hier staan we als kerk van Christus voor. Het gaat hier om zorg bij honger en dorst, het verschaffen van kleding en onderdak, bezoeken bij ziekte en eenzaamheid, gevangenezorg en vluchtelingen zorg! Dichtbij en ver(der) weg.

Micha 6:8 benadrukt het belang van recht doen: *“De Heer heeft u laten weten wat goed is en wat Hij van u verwacht. Hij wil niet anders dan dat u eerlijk en rechtvaardig bent en uw best doet liefde te bewijzen en als een nederig mens leeft met uw God”*. De Bijbel draagt ons dus op een krachtige en indringende manier op om ‘recht te doen’ en te zorgen voor bescherming van de zwakken en het zwakke. Rentmeesterschap als verantwoorde manier omgaan met Gods schepping en haar bewoners. De laatste jaren is er veel te doen over gerechtigheid en duurzaamheid - ofwel ons rentmeesterschap - zodat er een goede balans komt tussen *people, planet en profit*. Voor individuele christenen, maar ook voor kerken liggen er flinke uitdagingen. Want hoe zijn principes als rentmeesterschap, liefde voor God en de naaste, zorg voor de schepping en respect voor de Schepper te vertalen naar ons dagelijks leven? En naar ons kerk-zijn en gemeentelven, waarbij we ‘duurzaamheid’ inbedden in het Bijbelse begrip gerechtigheid? Ofwel: hoe kan de kerk, maar ook ik als individueel christen, een faire, rechtvaardige naaste zijn?

Bovenstaande Bijbelteksten wijzen op twee belangrijke thema's: barmhartigheid en recht doen (gerechtigheid). De kerkorde sluit hierbij aan door te stellen dat binnen het diaconaat de dienst der barmhartigheid en gerechtigheid centraal dienen te staan.

Concluderend gaan we binnen het diaconaat uit van de volgende twee basispijlers:

- Barmhartigheid
- Gerechtigheid&Duurzaamheid

3. Reikwijdte van het diaconaat

Door de hele Bijbel heen wordt zichtbaar dat God liefde koestert voor deze hele wereld. Christus kwam midden in deze wereld en stierf voor deze wereld. En midden in die wereld zijn wij als kerk geplaatst om de liefde van God door te geven. In woorden en zeker ook in daden. Deze liefde wordt heel concreet zichtbaar in het diaconaal handelen van de kerk. Handelen binnen de eigen kerkelijke gemeente, handelen binnen onze eigen buurt Kloosterveen en handelen in de wereld. Veel mensen worden vandaag de dag geconfronteerd met fysieke, financiële en/of sociale nood. Juist door praktische hulp mogen mensen in die nood de liefde ervaren die christenen en God voor hen hebben. Een missionaire kerk kan daarmee niet zonder een sterk diaconaat.

Concluderend onderscheiden we drie niveaus:

1. Gemeentediaconaat
2. Samenlevingsdiaconaat
3. Wereldiaconaat

4. Bijbelse zorgopdracht

“De aarde is van God en al wat er in is”. Deze tekst uit Psalm 24 leert ons al vroeg dat de hele schepping Góds eigendom is. De schepping die ook door Hem in stand gehouden wordt. Tot eer van Hem. Daarom heeft de mens ook bij het begin van de schepping de roeping gekregen om de aarde te bewerken en te bewaren. En voor de medemens een naaste te zijn. Een prachtige opdracht. Tegelijkertijd zien we dat de schepping lijdt. Enerzijds door de vloek die over haar gekomen is vanwege de zonde, anderzijds door zelfzucht en zonden van mensen. Daarom is het evangelie ook zo'n hoopvolle boodschap voor de hele schepping. Zij wacht op de vernieuwing die God zal openbaren. Ondertussen heeft God ons als rentmeesters (beheerders) aangesteld, om onze tijd, financiën en talenten in te zetten voor Zijn koninkrijk. Zodat Gods liefde voor de schepping en onze medemens via ons tot uiting kan komen. Dat iets van Gods koninkrijk zichtbaar wordt.

Het koninkrijk van God op aarde zichtbaar maken betekent leven in de wil van God de Vader. Doen wat Hij van ons vraagt. Als we zo leven raakt de hemel nu al de aarde.

De Bijbel heeft veel te vertellen over de manier waarop we mogen omgaan met Gods schepping en de medemens.

5. Geloofsbelijdenis en statement

Als we bovenstaande goed op ons in laten werken, kunnen we met elkaar de volgende belijdenis uitspreken:

Wij geloven dat

- De aarde en al wat er in is aan God toebehoort en Zijn eigendom is (Ps. 24:1).
- Alles wat God geschapen heeft (lucht, water, aarde, planten, dieren en mensen) in hun oorsprong zeer goed waren (Gen.1:31).
- Ieder mens geroepen is om de schepping als rentmeester te bewerken en te bewaren en zijn medemens te dienen (Gen. 2:15).
- De mens door God gesteld is om over de schepping te heersen zoals een goede koning over Zijn koninkrijk heerst en zorgt dat het recht gehandhaafd wordt en het alles en iedereen wel gaat (Ps. 8:6,7).
- De hele schepping zucht onder de gevolgen van de zonde en die tot op de dag van vandaag merkbaar zijn (Hosea 4:1-3, Romeinen 8).
- God zijn Zoon in de wereld heeft gezonden omdat Hij van Zijn schepping (met haar bewoners) houdt en haar wil verlossen van de zonde (Joh. 3:16,17).

- De hele schepping wacht op de verlossing van zonde en dat Gods kinderen hierin het voortouw mogen nemen door het meebouwen aan Gods Koninkrijk op aarde hier en nu (Rom. 8:19-22).
- Wij uitzien naar een reiniging en vernieuwing van de schepping, gereinigd en herschapen door de kracht en het werk van Christus en zijn opstanding (Jes.66:22,2Kor.5:17,2 Petr.3:12,13).
- Dat de manier waarop wij omgaan met de schepping en de naaste een afspiegeling is van Gods gerechtigheid en liefde voor Zijn schepping en schepselen en dat onze lifestyle een manier van aanbidding is (Amos 5:21]24, Rom. 12:1, Jak. 1:22-24).

Vanwege de huidige wereldwijde milieu-, klimaat-, voedsel- en armoedeproblemen willen wij graag:

- Actief opkomen voor hen die in deze wereld (dichtbij en ver weg) onrechtvaardig worden behandeld (sociale gerechtigheid).
- Van harte onze rijkdom delen met hen die in armoede leven, ook als wij daar zelf soberder door moeten leven.
- Oefenen in een levenshouding van verwondering, respect en actieve zorg voor de schepping.
- Minder gebruikmaken van goederen en diensten die ten koste van het welzijn van mens, kind, dier, natuur of milieu zijn geproduceerd.
- Er voor zorg dragen dat ons (consumptie)gedrag het vermogen van de aarde om toekomstige generaties van voedsel, water, energie en schone lucht te voorzien niet te boven gaat en er voor zorgen dat grondstoffen zo veel als mogelijk worden hergebruikt.
- Verbinding zoeken met andere christenen in onze omgeving om ecologische bederf tegen te gaan en sociale tegenstellingen te helpen doorbreken.
- Onze talenten, tijd en financiën daadwerkelijk aanwenden, om als rentmeester een rechtvaardig en duurzaam beheerder te Zijn in Gods wereld.

6. Handreikingen voor een duurzaam en rechtvaardig (gemeente)leven

In het nu van kracht zijnde beleidsplan (2011-2013) van de diaconie staan onder hoofdstuk 5 diverse initiatieven opgesomd die binnen onze kerk reeds worden opgepakt (Zie bijlage beleidsplan; St. Present, gavenbank, goede doelen, voedselbank, kerstpakketten etc) en die nog moeten worden opgepakt (WMO, wijkadoptie, meer diaconale bewustwording gemeente ed). Los hiervan zijn diverse initiatieven aanwezig die door individuele gemeenteleden worden opgepakt (gevangenzorg, voedselbank, Dorcas, bezoeken van zieken en eenzamen, diverse ontwikkelingsprojecten etc. etc). Daarnaast is er de diaconale hulp voor de kerkleden die bijvoorbeeld in financiële nood of in eenzaamheid verkeren.

Om het (toekomstig) diaconaat extra handreikingen te bieden, werken we in dit hoofdstuk een aantal zaken op hoofdlijnen uit met in bijlage 1 een aantal concrete voorstellen. Met nadruk stellen we dat dit mogelijkheden zijn om verder als diaconaal tem uit te werken, maar dat er naast deze denkrichtingen op internet veel informatie te vinden is dat verder opgepakt kan worden. Met betrekking tot de diaconale thema's volgt hieronder in [bijlage 1a](#) een kleine greep van boeken die, ter stimulering van de brede diaconale bewustwording, zeker de moeite waard zijn om te lezen.

6.1 Barmhartigheid

Met Mattheüs 25: 34 -40 als uitgangspunt, vragen we aandacht voor de volgende handreikingen (naar P.v.d. Kamp), die in [bijlage 1b](#) verder concreet op de drie niveaus worden uitgewerkt.

6.1.1.Honger hebben en eten geven

In het voetspoor van Christus houdt de diaconale gemeente zich bezig met voedsel en de ongelijke verdeling ervan. Voedsel in relatie tot honger hebben en te eten geven. Het gaat hier over de verhouding tussen armoede in de wereld en onze overvloed. Onze betrokkenheid kan zich uiten op gemeenteniveau, samenlevingsniveau en wereldniveau.

6.1.2. Dorst lijden en dorst lessen

In het voetspoor van Christus houdt de diaconale gemeente zich bezig met water en de ongelijke verdeling ervan. Dorst naar water en dorst naar gerechtigheid zijn met elkaar verbonden. Voor navolgers van Christus gaat bezinning op dorst en drinken samen met een diep gevoeld verlangen naar een rechtvaardige samenleving. Onze betrokkenheid kan zich uiten op gemeenteniveau, samenlevingsniveau en wereldniveau.

6.1.3. Gastvrij voor vreemdelingen

In het voetspoor van Christus houdt de diaconale gemeente zich bezig met gastvrijheid jegens vreemdelingen en vluchtelingen en de huisvesting van thuislozen. Dit vraagt een open hart, een open mind en een open huis. Onze betrokkenheid kan zich met name uiten op gemeenteniveau en samenlevingsniveau.

6.1.4. Kleding: Bescherming, identiteit en waardigheid

In het voetspoor van Christus houdt de diaconale gemeente zich bezig met kleding. Kleding voor wie geen of weinig kleren om het lijf heeft. Ver weg en dichtbij. Onze betrokkenheid kan zich uiten op gemeenteniveau, samenlevingsniveau en wereldniveau.

6.1.5. Zieken en eenzamen bezoeken

In het voetspoor van Christus houdt de diaconale gemeente zich bezig met zieken bezoeken. De zorg voor zieken en eenzamen is precies het terrein waar het diaconaat en pastoraat elkaar raken. Beide gebieden zijn niet van elkaar te scheiden. Troost, bemoediging en fysieke aanwezigheid horen bij elkaar. Onze betrokkenheid kan zich met name uiten op gemeenteniveau en samenlevingsniveau, maar ook op wereldniveau.

6.1.6. Gevangenen ons een zorg

In het voetspoor van Christus houdt de diaconale gemeente zich bezig met zorg en aandacht voor gevangenen. Zorg en aandacht van bevrijde christenen voor het die geen vrijheid (meer) bezitten. Onze betrokkenheid kan zich uiten op gemeenteniveau en samenlevingsniveau, maar ook op wereldniveau.

6.1.7. Een barmhartige houding.

Het leven is ons door God gegeven. Dankzij Hem bestaan we. Hebben we eten en drinken. Leven we in vrijheid. Jezus spoort ons aan om bezig te blijven met barmhartigheid. Laten we ons hart openen en de gebrokenheid binnen laten. Zodat we vol ontferming bewogen zijn. Vanuit ontferming gaf God Zijn Zoon. Voor ons. Als onze Redder. Jezus roept ons op in Lucas 6:36: "Wees barmhartig, zoals jullie Vader barmhartig is". Amen!

De zeven werken van Barmhartigheid

6.2 Gerechtigheids & Duurzaamheid

Om concreet met deze thema's aan de slag te gaan binnen ons eigen leven en de christelijke gemeente, is het allereerst belangrijk dat een bezinning rond gerechtigheid & duurzaamheid op gang wordt gebracht. En vanuit die bezinning en bewustwording vervolgens inspiratie creëren om ook daadwerkelijk aan de slag te gaan en stappen te zetten in de strijd tegen armoede en onrecht. We willen de volgende handreikingen doen, deze zijn verder uitgewerkt in [bijlage 1c](#).

6.2.1 Micha campagne

Bewustwording en toerusting kan bijvoorbeeld via het meedoen aan de Micha cursus die binnen onze gemeente gegeven wordt (www.michanaederland.nl en www.michacampagne.nl).

6.2.2 De Faire naasten

Het als diaconaal team actief participeren binnen o.a. de Faire Naasten en Noachalliantie.

6.2.3 De groene kerk

De actie "De groene kerk" geeft 6 manieren om ons eigen leven en de kerk groener te maken. Om als christen een inspirerend verschil te maken.

6.3 Focus

Aandacht voor individuele initiatieven binnen de gemeente op het gebied van Barmhartigheid, Gerechtigheid en Duurzaamheid is belangrijk en werkt enorm enthousiasmerend voor degene zelf en overige gemeentelieden (jong en oud). Collecteren voor een specifiek doel alsmede het stimuleren van jongeren (en ouderen) om financieel en fysiek een steentje bij te dragen dichtbij en ver weg is een belangrijk motivator voor het diaconale bewustzijn van de gemeente. Het stimuleren van het diaconale bewustzijn en toerusting is een essentieel onderdeel van het diaconale beleid. Het delen van ervaringen en het geven van praktische tips voor een duurzaam en rechtvaardig leven kan hierbij een grote stimulans zijn.

Het is daarnaast belangrijk dat we als gemeente de focus houden op één of enkele gerichte internationale projecten (bijvoorbeeld waterproject) of lokale thema's (wijkadoptie, WMO). Op gemeente- en samenlevingsniveau is het belangrijk dat we weten vast er speelt binnen Kloosterveen (behoefte-scan). Elke huiskring kan vervolgens een programma uitwerken gericht op de eigen wijk /de eigen straat binnen Kloosterveen.

Integratie van deze belangrijke christelijke waarden binnen het jeugd- en jongerenwerk is een belangrijk speerpunt. Dit wordt verder uitgewerkt binnen de betreffende pijler.

Dit totale proces wordt door het diaconale team met passie en ontferming gemanaged en begeleid.

7. GKv Kloosterveen- de structuur

7.1 De huidige situatie

De diaconie heeft een beleidsplan 2011-2013 opgesteld (bijlage). In aanvulling daarop is een jaarplan opgesteld met als thema de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Uit een gesprek met de voorzitter Erik Smit is gebleken, dat dit jaarplan verder niet meer tot uitvoering is gekomen en dat de diaconie dringend behoefte heeft aan nieuwe energie en nieuwe mensen (inclusief een aankomend voorzitter), die betrokken christen zijn, met ontferming bewogen en gericht zijn op de naaste ([Aandachtspunt 1](#)).

7.2 De gewenste situatie

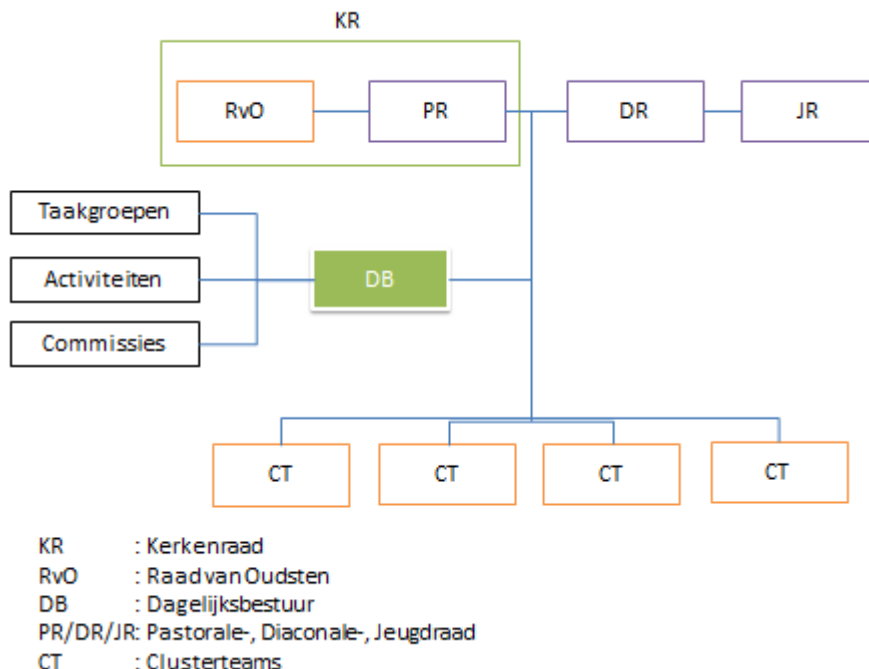
Gezien de aard van het diaconaat is het onze wens dat meer gemeenteleden (man en vrouw) structureel bij het diaconaat worden betrokken. Het is de bedoeling dat –onder leiding van de diakenen- vanuit de huiskringen zelf meer en meer concreet invulling wordt gegeven aan de beleidsthema's 'Barmhartigheid' en 'Gerechtigheid&Duurzaamheid', zodat het van betekenis is/wordt voor het eigen privé-leven, de gezamenlijke omgang maar ook voor de buurt en aandacht krijgt op wereldniveau.

Omdat we de kerkorde als uitgangspunt nemen, is een vrouwelijke diaken op dit moment (nog) niet aan de orde. Omdat er al heel veel diaconaal werk gebeurt door zowel broers als zussen, is het raadzaam dit ook zichtbaar te maken binnen de nieuwe diaconale setting/structuur. Niet alleen gaat hier onderling een grote motivatie van uit, maar initiatieven kunnen desgewenst ook gebundeld worden en zo is eveneens aansturing en toerusting mogelijk op de beide beleidsthema's 'Barmhartigheid' en 'Gerechtigheid&Duurzaamheid'.

7.3 Structuur

De praktijk leert dat diaconaat en pastoraat regelmatig in elkaars verlengde liggen, daarom zijn deze pijlers in de structuur dicht tegen elkaar aangezet. Pastoraat en diaconaat worden gebundeld in de Pastorale en Diaconale teams (P&D teams). Deze teams ondersteunen een cluster, en een cluster bestaat uit 6 kringen.

De teams zijn met betrekking tot het diaconaat opgebouwd uit één diaken (m) en één diaconaal begaafd gemeentelid (m/v). Zowel de diaken als het begaafd gemeentelid zijn beiden verantwoordelijk voor de diaconale ondersteuning van de gemeenteleden binnen hun eigen cluster. Het diaconaal begaafd gemeentelid heeft voornamelijk een pragmatische rol waarbij hij of zij binnen het cluster initieert, motiveert en activeert. Hij of zij zorgt samen met de diaken ervoor dat samenlevingsdiaconaat, en werelddiaconaat een rol krijgen binnen het cluster. De diaken is coach en motivator voor het diaconaal werk binnen het cluster en houdt zich daarnaast bezig met het formuleren van beleid rondom diaconaat. De diakenen zijn *geen* onderdeel van de KR maar vormen vanuit het ambt samen de Diaconale Raad die zich bezig houdt met beleid en de financiële middelen met betrekking tot diaconaat.

8. Steungroep

Het voorstel is om de voormalige Steungroep pastoraat breder te trekken tot een professionele steungroep pastoraat & diaconaat. Zo kan indien nodig professionele pastorale én diaconale steun gerealiseerd worden in voorkomende gevallen. De uitvoering van de WMO en evt. andere professionele ondersteuning binnen het diaconaat kan via het diaconale team richting deze Steungroep gekanaliseerd worden. Ditzelfde geldt voor het aanbieden van professionele christelijke zorg nu deze door bezuinigingen steeds meer onder druk komt te staan. Dit punt dient door de steungroep verder opgepakt en samen met het diaconale team uitgewerkt te worden.

Bob Goudzwaard: *Wegen van hoop in tijden van crisis* (uitg. Buijten & Schipperheijn ISBN 978-90-5881-383-1)

Hans van der Lee: *Volg jij mij* (Ark Boeken ISBN 978-90-33818-28-8)